

PLF-mytt

PERSON- och LOKALHISTORISKT FORSKARCENTRUM OSKARSHAMN

När prästerna fick gifta sig förändrades Sverige

Med reformationen rev Gustav Wasa sönder den katolska kulturen i vårt land. Genom att låta de lutherska prästerna gifta sig, skapades förutsättningar för något nytt. I de ofta barnrika prästhemmen fostrades den nya tidens kulturelit med stor betydelse för landets utveckling.

Carl von Linné
prästson från Småland

Olof Dalin
prästson från Halland

Amadeus Atterbom
prästson från Östergötland

Erik Johan Stagnelius
prästson från Öland

Esaias Tegnér
prästson från Värmland

Lina Sandell
prästdotter från Småland

I detta nummer får du stifta bekantskap med prästsläkten Roselius

Kallelse

PLF i Oskarshamn håller Föreningsmöte

i Grönskogs gamla skola, Fliseryd

lördagen den 6 september 2008 kl. 10.00

Vi samlas vid skolan och besöker sedan Grönskogs herresäte

Mötesförhandlingar

Välkomna
Styrelsen

PLF:s styrelse och uppdrag under verksamhetsåret 2006/2007

Namn	Uppdrag	Telefon	E-post
Anders Thunberg	ordförande, redaktör	0491 - 76 64 11	anders.0491766411@telia.com
Sam Blixt	v. ordf., dataansv.	0491 - 151 28	sam.blixt@telia.com
Leif Rydström	sekreterare	0499 - 131 88	leif.rm@telia.com
Edith Carlsson	v. sekr., ansv. brevfr.	0491 - 930 14	elga@telia.com
Anders Rotvikier	kassör	0491 - 620 11	anders.rotvikier@telia.com
John-Olof Dillström	v. kassör	0491 - 919 22	j-o.d@hotmail.com
Britt Maria Ekstrand	ansv. för mailfrågor mm	0491 - 186 55	bm.ekstrand@telia.com
Birgitta Dahleman	biblioteksansvarig	0491 - 181 01	b.dahleman@hotmail.com
Ingvar Karlsson	styrelseledamot	0491 - 180 22	ikn@telia.com
Gunnar Håkansson	suppl., ansv.materiel	0491 - 175 83	gunnar.hakansson@telia.com
Morgan Corneteg	suppleant	0491 - 774 38	morgan.corneteg@telia.com
Anders Wågerud	suppleant	0491 - 834 92	0491.83492@telia.com
Vakant	valberedning		
Vakant	valberedning		
Vakant	valberedning		

PLF-nytt, medlemstidning för Person- och Lokalhistoriskt Forskarcentrum, Oskarshamn.

Utkommer fyra gånger per år. Upplaga 1 900 exemplar.

Manus till artiklar och andra skriftliga bidrag sändes till

PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN

eller E-postadress: anders.0491766411@telia.com

PLF har också en hemsida **www.plfoskarshamn.se**

Bidrag kan också sändas till e-postadress:**info@ plfoskarshamn.se**

Utdrag ur artiklar får göras med angivande av källa och författare.

PLF-nytt nr 87 utkommer den 29/10 2008

I redaktionen: Anders Thunberg (ansvarig utgivare), Curt Holm och Maj Holm.

Ordföranden har ordet

Vi behöver alla en bostad. Även en förening måste ha en fast punkt, där medlemmarna kan samlas, och föreningens materiel förvaras. Ju större föreningen är, desto större utrymme brukar också behövas. Ju äldre föreningen är, desto mer material har då hoppat sig. Mycket av det föreningarna samlat på sig, är en ovärderlig kulturell skatt, som utan de idella föreningarnas insatser skulle ha förstörts. Det ligger verkligen i samhällets intresse, att en förening som PLF har någonstans att verka.

PLF har aldrig haft några större problem att skaffa lämpliga lokaler. Både kommunen och allmännyttiga bostadsbolag har generöst ställt upp och låtit oss disponera outhyrda lokaler. Det har naturligtvis också berott på, att hyresmarknaden ofta varit svag, och lokalerna ofrivilligt stått tomma.

Nu tycks emellertid efterfrågan ha ökat, och de betalningsvilliga hyresgästerna har uppenbarat sig. Då får vi maka på oss, och se oss om efter andra utrymmen. Vårt fäste i Kristineberg har fallit för marknadskrafterna, och alla våra pinaler där måste placeras på ett annat ställe. Lyckligtvis har vårt generösa bostadsbolag kunnat erbjuda ett annat alternativ till en anständig hyra. Eftersom vår ekonomi är god, har vi kunnat acceptera erbjudandet. Vi kan därför hälsa våra medlemmar välkomna till en ny adress, Stengatan 16 A.

De nya lokalerna ligger mycket centralt på gångavstånd från våra lokaler vid Lilla Torget. Dessa kom-

mer vi att behålla framför allt som förrådslokaler. De är ju mycket billiga i hyra, eftersom det är fråga om fönsterlösa källarlokal av skyddsrumskaraktär. Speciellt lämpliga som sammanträdeslokaler eller arbetslokaler är de inte. Det är däremot de nya lokalerna, som alltså ligger några hundra meter från Lilla Torget. De ger oss tillgång till fönsterförsedda utrymmen på markplanet, som är tillräckligt stora även för våra föreningsmöten.

När erbjudandet från Bygge & Bo kom, inspekterades lokalerna av styrelsens ledamöter. Alla föreföll belåtna, och hyreskontraktet undertecknades efter kort betänketid. Arbetsvilliga medlemmar och styrelseledamöter hjälpte till, när flytten ägde rum. Nu har vi ingen bastion i Kristineberg längre. Huvuddelen av vårt arbete kommer att utföras vid Stengatan. Lokalerna är så stora och ändamålsenliga, att vi tänker ha både våra föreningsmöten och måndagskvällar där. Du är alltså välkommen att besöka dem då, dock inte den 6 september. Då träffas vi i Grönskogs gamla skolbyggnad i stället.

Det är ingen tillfällighet att vi valt just den platsen. Där befinner vi oss nämligen på historisk mark. Den gamla byggnaden är den första fasta skolbyggnaden i Fliseryds socken. Här finns också Grönskogs gård med en mycket intressant historia. Vill du veta mer om detta kan du läsa på sidan 5. Vi hoppas kunna besöka herresätet och få ytterligare information av ägaren själv.

PLF:s nya lokaler på Stengatan 16 A. Ingång Kyrkogårdsgatan

Välkommen alltså till vårt föreningsmöte den 6 september med all den intressanta lokalhistoriska information, som vi då kan bjuda på. Du hittar säkert till vår mötesplats. Du tar vägen från E22 mot Fliseryd. När du passerat Skrika finns det en vägskylt till Grönskogs gård. Tar du den vägen, hittar du till skolan, där vi samlas.

Anders Thunberg

TORPARNAS BARN (forts)

Sönerna

Inte heller sönerna, som växte upp i torp och backstugor, hade så mycket att välja på när det var dags att börja arbeta för sitt uppehälle. Oftast blev de drängar hos någon bonde. Tjänstehjonsstadgan gällde också för männen. Liksom tjänsteflickorna var de i regel städslade på ett år. När den tiden gått, var det många som tog tjänst på en annan gård. Kanske trodde de, att de skulle få det bättre på nästa ställe. Det kunde också vara den frivecka, som tjänstefolk hade rätt till i samband med tjänstebyte, som lockade dem. Friveckan inföll oftast i oktober, då tjänsteavtalet löpte ut. Detta var den enda ledighet de hade under hela året.

För den som inte ville finna sig i de hårda villkoren gavs ingen pardon. En arbetsför man, som inte hade någon försörjning, kunde, om han nekade ta årstjänst, tas ut till knekt eller båtsman. Man kunde också gripas och dömas till tvångsarbete, trots att man inte hade begått något brott.

Drängen bodde i drängstugan. Denna innehöll i regel ett litet torftigt rum med ytterst spartansk inredning. Kanske låg den vägg i vägg med stallet eller ladugården. Tjänstefolket klagade på mat-hållningen, och att maten i många fall var urusel framgår av alla rim och ramsor, som diktats av arbetarna på gårdarna. Mats Rehnberg har i boken "Blå välling - sur sill" nedtecknat denna folkdiktning. På de större gårdarna fanns en klocka som ringde, när arbetet skulle börja på morgonen, och när det slutade på kvällen. Den kallade också till måltid, därav namnet vällingklocka. Ramsorna härmade klockans rytm, och så här lät klockan i Misterhults socken i Småland:

"Skäll välling, skäll välling
och tattarepalt.
Kom och ät nu, kom och ät nu,
blå surmjölk, blå surmjölk,
kalla päron och salt."

Bönderna klagade i sin tur över tjänstefolkets lätta och uppstudsighet. Det var svårt att få pigor och drängar att stanna i tjänsten någon längre tid. År 1805 kom en ny tjänstehjonsstadga, som upphävde maximilönerna och föreskrev att lönerna skulle vara fria.

När drängarna gifte sig och fick familj, var drömmen att få bruka ett torp och endast göra vissa dags-

verken hos bönderna. Men eftersom torpen inte räckte till alla, fick många nöja sig med att bli backstugusittare eller inhyses, som de också kallades. Detta innebar att de fick bygga sig en enkel stuga - ofta ingrävd i en backe - på bondens mark och ta de arbeten som fanns vid t ex slåtter och skörd eller arbete i skogen. Det säger sig självt att backstugusittarna hade en ytterst torftig tillvaro, och de stod långt ned på den sociala skalan.

Sedan gammalt hade även de jordlösa rätt att delta i sockenstämmans förhandlingar. År 1817 fastställdes i en kunglig förordning, att endast hemmansägare fick delta i denna församling. Fattigfolket var alltså från och med denna tidpunkt fråntagna sin urgamla demokratiska rättighet.

Övriga möjligheter

Det var inte många som kunde få sin utkomst utanför jordbruket. Ett litet fåtal kunde utbilda sig till hantverkare som till exempel skräddare eller skomakare. Men verkstäderna var små och mästarna kunde inte ta emot så många lärlingar.

En del tog hyra på något av de stora segelfartyg, som fraktade varor över världshaven. Det var ett hårt och riskfyllt yrke. Många omkom vid förlisningar och andra dukade under för någon av alla de sjukdomar som härjade i hamnstäderna. Den smittsamma koleran nådde Europa i början av 1800-talet, och i kyrkböckerna kan man läsa att en sjöman ofta var den förste som insjuknade i en epidemisk sjukdom. Från Döderhultsvik finns uppgifter om koleraepidemin i början av 1830-talet. Det första dödsfallet gäller sjökapten Adam Löfgren, död 1832. Ännu en epidemi hemsökte våra trakter 1855, och den första som då noterades död i kolera var Capten Anders Ljunggren. Efter en kort tid avled också pigan Ingrid Jonsdotter. Båda hörde hemma i Döderhultsvik. En kolerakyrkogård anlades i stadens norra del, närmare bestämt där man senare byggde Bomans fanéfabrik.

De fattiga blir flera

"Freden, vaccinet och potäterna." Så sammanfattade biskop Esaias Tegnér orsakerna till den stora befolkningsökning, som ägde rum under 1800-talets första hälft. Framför allt var det de jordlösa på landsbygden som blev flera: torpare, backstugusittare, inhysesfolk och tjänstefolk. Vid seklets mitt

hade de fattiga vuxit till ett proletariat, som levde i största armod, då försörjningsmöjligheterna var helt otillräckliga. Från 1850-talet och framåt emigrerade ett stort antal egendomslösa till Amerika för att där förtjäna sitt uppehälle. Åren 1868 och 1887 betecknas som de två värsta nödåren, och under det sistnämnda lämnade 50 000 personer Sverige. Fram till år 1910 lär över en miljon svenskar ha utvandrat till Amerika.

Det gamla jordbrukssamhället kunde inte längre föda sin växande befolkning. Men en förändring var på väg, som vi strax skall se.

***

Denna berättelse ingår i ett arbete som gjorts i en studiecirkel, där flera personer bidragit med material.

*Skrev gjorde Ulla Gustafsson, Påskallavik
tel 0491-916 20.*

Föreningsmöte på historisk mark

Lördagen den 6 september träffas PLF:s medlemmar på ett föreningsmöte i Grönskogs gamla skolbyggnad. Den ser kanske inte mycket ut för världen men bör beträdas med vördnad. Man kan glädjas åt, att den undgått det rivningsraseri, som emellanåt drabbar vissa politiker. Den tillkom efter det att Sveriges riksdag 1842 fattat ett av sina klokaste beslut. Då fastställde man vår första folkskolestadga, och denna händelse anser många historiker vara "en av de viktigaste händelserna i vårt folks historia". Den bidrog nämligen starkt till den ekonomiska och politiska utveckling, som nu börjar ta fart i Sverige.

Den nya stadgan påbjöd, att varje socken skulle inom fem år ha upprättat en, helst fast folkskola, och att alla barn skulle vara pliktiga att gå i den. Vid varje skola skulle också finnas en fast anställd lärare. Det dröjde emellertid, innan beslutet verkställdes, och så var det över hela landet. I Fliseryd dröjde det till 1866. Då stod Grönskogs skolbyggnad färdig, och nu kunde de nya undervisningsidéerna börja praktiseras i socknen.

Att det just var Grönskog, som blev först i socknen, berodde delvis på en mäktig man, som bodde på platsen, och det var inte vilken plats som helst. Här ligger ett berömt herresäte, som under medeltiden och långt in i nyare tid var ett av Sveriges mest kända. Vid mitten av 1800-talet, när folkskolans vara eller icke vara låg i stöpsleven, ägdes det anrika godset av öveste Weidenhjelm, och han var en varm anhängare av den nya folkskoleidéen.

Herresätet Grönskog omfattar drygt 1 600 hektar åker och skog, men det är naturligtvis skogsmarken som dominerar. Det fanns redan på 1200-talet och var i flera hundra år centrum t trakten. På 1500-talet hade godset 38 gårdar under sig bara i Döderhults socken. Dess förste kände ägare var östgöta-

lagmannen Bengt Magnusson, som tillhörde folkungaättens lagmansgren. Han var gift med "Sigrid den fagra" och de båda blev morföräldrar till den heliga Birgitta. Nu är vi framme vid mitten av 1300-talet.

Det var emellertid inte den heliga Birgitta, som fick ärva Grönskog utan hennes bror Israel Birgersson. Han vistades ofta på Grönskog, när regeringsbestyren uppe i Stockholm blev alltför tunga. Hans eftermäle i Grönskogs annaler är mycket gott. Under en pilgrimsresa till Riga avled han emellertid, och Grönskog övergick till sonen Peder Israelsson, som bodde på godset till dess att han avled 1379. Under senare delen av medeltiden kan man hitta representanter för många av Sveriges förnämsta ätter på Grönskog. Namn som Tott, Bielke, Banér, Sture och Wasa finns i godsets annaler. Så småningom hamnade godset hos Stureätten, men när Sten Sture d.ä. dog blev det strid om arvet.

Nu kommer Wasaätten in i bilden. En syster till Sten Sture var gift med med en släkting till Erik Johansson Wasa. Det gjorde att denne vildsinte och hänsynslöse man kunde göra anspråk på Grönskog. Erik Johansson Wasa var Gustav Wasas far och en av de mest osympatiska personerna i Sveriges historia. Han var en känd mansdråpare, våldtäcktsman och kyrkotjuv. Nu reste han helt enkelt ner till Grönskog, slog ihjäl tre av konkurrenten Bielkes män och bosatte sig för gott på Grönskog. En långvarig rättegång följde. Under tiden hann Gustav Wasa bli kung, och en tillsatt kunglig domstol dömde till hans förmån. På så sätt hamnade Grönskog bland alla de gårdar som Gustav Wasa tillägnade sig.

Om detta och mycket annat kan man läsa i böckerna *Historik över Fliseryds socken* och *Fliseryd vår barndoms bygd*. Väl mött den 6 september!

Anders Thunberg

Upplevelsekväll i Gillberga, Högsby Kommun.

En minnesrik kväll kommer anordnas av
Emådalens Utvecklingsgrupp
tisdagen den 2/9 -08 kl. 20:00.

Medverkande är **geolog Jan Mikaelsson**, Kalmar
Högskola. Han kommer ta med oss på en resa ”**När
istiden formade vårt landskap och åsarna bildades**”
tillsammans med **författare Anders Johansson**,
som med **bildspel och starka ljudeffekter**
kompletterar Jan Mikaelsson. Toner av **musik-
mästare Åke Nilsson på kornett låter sina toner
ljuda över dalen**. Från åsen ser vi marschaller på
en flotte i åfåran.

Vi samlas kl 20:00, äter en lätt måltid till en
kostnad av 50 kronor.

Detta måste anmälas till Christina 0491/24047
eller Birgitta tel 0491/24077.

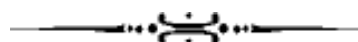
Eller samlas vi endast över ett glas Cider till en
kostnad av 25:- . Det är obligatoriskt som entre-
avgift och registrering med namn.

Samling i bygatan efter anvisning, kl 20:00. Tag
med sittunderlägg.

Vägbeskrivning: Kör 4 km från Högsby mot Kal-
mar. Tag av höger upp i bygatan Gillberga.

Välkommen hälsar Emådalens utvecklingsgrupp

Styrelsen

En världsartist:Greta Garbo med sina rötter i Högsby kommun.

År 1999 fick Högsby kom-
mun och dåvarande kommu-
nalsråd Birger Svanström
samt turistchef Kent Eriks-
son kontakt från en dam bo-
satt USA, som hade många
foton från filminspelningar
med Greta Garbo.

Högsby kommun köpte
dessa bilder efter påseende.

Ett tidigare bankhus inred-
des som utställningslokal.

Greta Garbo är en av de fem
internationellt mest kända
svenskarna genom tiderna.

På en utställning i Högsby
kan du följa hennes karriär
med hjälp av fantastiska
studiobilder, filmrekvisita
och mycket annat.

Ett Garbosällskap bildades
2001.

Utställningen hålls idag öp-
pet tack vare att medlemmar
från Garbosällskapet ställer
upp ideellt och guidar som-
martid.

Mycket beröm av utställ-
ningen har genom åren be-
styrkts i våra gästböcker.

Garboutställningen, Storgatan 26, Högsby

Utställningen har öppet perioden:
15 juni till den 31 augusti.

Måndag till fredag kl. 11 - 17.

Övrig tid efter överenskommelse.

Entré 30:-. Grupper om minst 20 pers. 25:-
Telefon: 0491-291 36

e-post: garbosällskapet@hogsby.se

www.garbosällskapet.hogsby.se.

Vid pennan en av de ideella guiderna:

Christina Dannesäter medlem i PLF och
Garbosällskapet.

PRÄSTSLÄKTEN ROSELIUS

Prästsläkten Roselius (Gabriel Roselius)

Vid 1600-talets början ägdes Veningehult nr 1 1/1 mantal av hertig Johan men övergick vid dennes död 1618 till kungahuset och förvaltades därefter som kronogods. Gården användes i stor utsträckning för underhåll av befäl och soldater och blev på 1660-talet boställe för regementspräster, däribland bröderna Olof och Gabriel Roselius.

I en källa anges släkten härstamma från gården Rösslösa i Kastlösa socken på Öland. Den äldste stamfadern, som kan spåras, skulle i så fall vara en fältpräst, som stupade vid Lützen år 1632, medan den äldste med säkerhet kända manlige medlemmen av släkten är Magnus Nicolai, kyrkoherde i Döderhult mellan åren 1636 och 1654. Man vet att han var rektor vid skolan i Kalmar 1625 samt respondent vid prästmötet i Kalmar 1640. Magnus Nicolai var gift med Carin Olofsdotter, vars föräldrar var ryttaren Olof Håkansson och Lisbet Börjesson från Kristdala. Troligen var det denna familj som hade anknytning till gården Rösslösa som namnet Roselius härleddes från. I detta äktenskap föddes fem barn: Nils och Hans (båda dog i unga år), Elisabeth, Olof och Gabriel.

Källa: Ny svensk släktbok. 1906.

Prästsläkten Roselius (Elisabeth Roselius)

Elisabeth Roselius gifte sig 1656 med sin faders efterträdare kyrkoherden i Döderhult, Jonas Lacusinus. Deras son Lars blev köpman i Kalmar och dottern Helena (1662-1723) var gift med kyrkoherden i Målilla Jacob Petri Mörling, som åren 1690-1696 i egenskap av regementspräst disponerade Veningehult. Dottern Elisabeth dog 1691 vid 23 års ålder. En tredje dotter, Chatarina, gifte sig med sin faders efterträdare, Jonas Olai Ellemborg, som prästvigdes i Högsby 1677 och 1683 förordnades att förestå "nådeåret" efter företrädaren, vilkens ämbete han fick överta under förutsättning att han "konserverade huset", dvs gifte sig med företrädarens änka eller en av hans döttrar. I familjen Ellemborg föddes 1685 dottern Elisabeth, 1687 sonen Jonas, som så småningom blev kyrkoherde i Norra Möckleby, och 1689 sonen Carolus. Modern Chatarina avled 1691 vid 26 års ålder. Carolus fick efter faderns död sin släkting Jacob Mörling i Målilla som förmyndare. Enligt Carolus mening hade Mörling misskött denna uppgift under ett antal år och därefter låtit honom sluta skolan, varför han ansåg sig ingenting ha lärt. Han fick stöd av sin

stuvfar Daniel Rosius, kyrkoherde i Fliseryd.

Gabriel Roselius föddes i Döderhults prästgård. Han började i skolan i Kalmar 1656, blev student i Åbo 1664, disputerade året efter, prästvigdes i Kalmar 1670, blev domesticus i Åby och därefter komminister i Hulterstad 1671. Längre fram i karriären blev han kompanipräst vid Smålands infanteri. År 1678 föreslogs han till pastor i Fliseryd, varefter han hamnade i Högsby som vice pastor 1680. Sex år senare fick Roselius tjänst som kyrkoherde i Kristianopel, där han dog år 1705. Han var gift med Katarina Bruun, dotter till kyrkoherden i Madesjö Nikolaus Broddeni Bruun och Kristina Wallerius.

Kyrkoherdefamiljen i Kristianopel hade endast ett barn, sonen Nikolaus (Nils) född 1681. Han började skolan i Kalmar vid nio års ålder. Han lämnade studierna efter åtta år, men kunde inte hitta någon lämplig sysselsättning, varför han vandrade omkring i stiftet. Han föräldrar bodde kvar i Kristianopel, ett ortsnamn som gav honom öknamnet "noblanissen". Nils satt en tid fängslad på Kalmar slott, då han hade lurat en skolgosse från Mönsterås att med sitt eget blod förskriva sig till djävulen men blev släppt i brist på lagliga bevis. Senare bodde han tillsammans med sin mor på Björkelycke i Kristianopel.
Källor: Div. kyrkohandlingar. Herdaminnen, m.fl.

Prästsläkten Roselius (Olof Roselius)

Olof Roselius, född 1629 i Döderhults prästgård, gick i skolan i Kalmar, blev student vid universitetet i Åbo 1650, respondent 1652 och 1655 samt fil. mag. 1654. Han prästvigdes i Fagerhults församling 1657 och blev bataljonspredikant vid Kalmar regemente året efter. Olof R. deltog i kriget mot Danmark, blev tillfångatagen men återvände hem vid fredsslutet 1660. Åren 1663-1674 var han regementspräst och hade från 1666 Veningehult som boställe. Efter fullgjord tjänst vid regementet blev Roselius kyrkoherde i Smedby samt valdes till riksdagsman 1678. Sina sista levnadsår tillbringade han som kontraktsprost i Ölands södra kontrakt. Han dog av pest 1711, 82 år gammal.

Som en god organisatör avskaffade Olof Roselius åtskilliga missförhållanden i de församlingar han var verksam i. Han gjorde emellertid själv ett misstag, då han döpte två flickor till Per och Måns. Med tanke på den tidens stränga syn på de religiösa riterna måste misstaget ha medfört omfattande undersökningar och förhör med de inblandade. Det

hela slutade dock med att domkapitlet bestämde, att eftersom dopen hade skett helt i enlighet med handbokens föreskrifter skulle från predikstolen kungöras att det ena barnet skulle få namn efter sin mor och det andra efter sin farmor utan att nytt dop behövde äga rum.

Olof Roselius var gift med Margareta Becchin, dotter till kyrkoherden i Torslunda, Magnus Magni Becchius och hans hustru Anna Maria Stolpe. I Olof Roselius prästgård i Smedby föddes och uppfostrades åtta barn.

1. Helena 1669-1755. Hon gifte sig med kyrkoherden i Alsheda Petrus Höök och efter dennes död med kyrkoherden i Linneryd Petrus Osander.

2. Catharina 1671-1712. C. gifte sig med kyrkoherden i Vickleby Nils Wentling.

3. Magnus. Uppgift om födelseår saknas, men han började i skolan i Kalmar 1676, varför man kan anta att han föddes före Helena. Han blev sadelmakare troligen i Kalmar.

4. Jonas 1672-1717. Han började sin skolgång i Kalmar 1680, studerade vid universitetet i Uppsala 1691-1696 samt prästvigdes till komminister i Sandby och blev kyrkoherde i Långlöt 1712. vilket stadfästes 1715. J.R. skulle tillträda en kyrkoherdetjänst i Södra Möckleby då han den 29 januari 1717 avled.

5. Johannes född 1675 i Smedby. Han började skolan i Kalmar 1686, studerade vidare vid universitetet i Lund men senare även i Uppsala, där han blev fil. mag. 1701. J. prästvigdes till sin faders ämbetsbiträde 1702, utnämndes till kyrkoherde i Torslunda 1705 och installerades där 1706. Någon gång före 1703 gifte han sig med Cecilia Magdalena Carlqvist. Han dog i pesten 1710.

Dottern Magdalena 1703-1774 gifte sig med kompaniskrivaren Didrik Pihlqvist, Sörby i Gärdslösa församling.

Dottern Johanna gifte sig med kyrkoherden i Runsten, Johan Hultin, och efter dennes död 1739 med mantalskommissarien Anders Sandberg.

Dottern Anna Margareta född 1706 var gift med fänriken vid H.M. Änkedrottningens Lifregemente till fot, Otto Magnus Ek. Han blev sedermera fänrik vid Bergsregementet.

Sonen Karl född 1707 blev efter avslutad skolgång sjöman men drunknade.

Ytterligare två barn föddes i familjen, sonen Magnus och dottern Elisabeth,

6. Olof 1678-1705 blev styrman och seglade på

Medelhavet. Under en vistelse i hemtrakten omkom han under en färd på isen vid Kalmar slott.

7. Aron 1686-1696.

8. Petrus 1688-1718 blev kyrkoherde i Kalmar 1717 efter studier i Kalmar, Lund och Uppsala. Han gifte sig 1717 eller 1718 med Maria Schultz, dotter till kyrkoherden i Gärdslösa Israel Schultz och hans hustru Gerdzlovia. Petrus dog i Smedby 1718.

Olofs fjärde son, Jonas (1672-1717), gifte sig 1699 första gången med Elisabeth Dahlera dotter till kyrkoherden i Kastlösa, Johan Dahlerus och hans maka Engel Aronsdotter Stolpe. I detta hans första äktenskap föddes fyra barn:

a. Olaus född 1700, inskriven vid läroverket i Kalmar 1712. Troligen dog han i unga år.

b. Jonas född 1702. Han gick tretton år i skola i Kalmar och studerade därefter från 1725 i Uppsala, där han blev fil. mag 1731. Samma år blev han gymnasierektor i Kalmar och lektor 1732, då han även prästvigdes. J dog i augusti 1732 endast 30 år gammal.

c. En son, född 1705, som troligen dog vid födseln.

d. Ingierd född 1707 synes ha dött vid unga år.

Efter den första hustruns död gifte sig Jonas med Elisabeth Lindeqvist omkring halvårsskiftet 1714. Hon var dotter till kyrkoherden i Halltorp Petrus Lindeqvist och Anna Sylvin. I detta äktenskap föddes 1715 tvillingarna:

a. Elisabeth, som gifte sig med f.d. kronolänsmannen Johan Blohm 1741. Hon dog 1761.

b. Olof, som sju år gammal började i Kalmar läroverk. Han vistades senare en tid hos kyrkoherden Osander i Linneryd. Därefter flyttade Olof till Kastlösa, där han blev dykeriuppsyningsman och avvek sålunda från det gängse inom släkten vanliga yrket, nämligen prästens. 1744 gifte han sig med Katarina Sundelius, dotter till studenten Anders Sundelius och dennes trolovade, Anna Maria Frodin. Olof och Katarina fick två döttrar och en son:

b 1. Margareta Elisabet 1747-1748.

b 2. Anna Helena född 1749.

b 3. Jonas född år ? Han blev student i Uppsala 1766, informator hos familjen Grill i Söderfors 1768, prästvigd i Uppsala 1773 och därefter skolmästare och brukspredikant. Jonas gifte sig 1775 med Kristina Engberg, dotter till smedmästaren vid Söderfors Bruk Erik Engberg och hans hustru Kajsa Olofsdotter. Han dog år 1811. Makarna fick följande barn:

b 3 1. Johan föddes 1776, studerade i Uppsala 1795, varefter han arbetade som kontorist på familjen Grills stockholmskontor fram till sin död 1799.

b 3 2. Olof Erik föddes 1778. Som underofficer deltog han i finska kriget 1808-1809. Sedan blev han konduktör (en statlig ämbets titel motsvarande underofficer) vid Kungl. Museet samt konduktör och ritmästare vid Uppsala universitet 1806. Olof Erik gifte sig 1809 med Maria Kristina Rosenblad, dotter till skraddarmästare Anders Rosenblad och Anna Kristina Ekroth. Olof Erik och Maria fick följande barn:

b 3 2 a. Erika Kristina 1811-1833.

b 3 2 b. Jonas Erik 1813-1876 blev student i Uppsala 1831, prästvigdes 1841 samt blev predikant vid kronoarbetareskåren på Rindö 1844. Han avlade pastoralexamen 1855 och blev kyrkoherde i Ekeby och Bladåkra 1864. Jonas Erik gifte sig 1847 med Maria Amalia Palmgren. Deras dotter Signe Maria Erika (1851-1874) gifte sig 1873 med civilingenjören Abel Nicolaus Almlöf.

b 3 2 c. Naemi Charlotta 1816-1852.

b 3 2 d. Karl Johan 1817-1836.

b 3 2 e. Marie Amalia 1819-1897.

b 3 2 f. Per Emanuel 1823-1878 blev sjökaptan samt gifte sig med Johanna Lovisa Wettervik, dotter till bankkommissarien Johan Gustav Wettervik och hans hustru Sofia Lundberg.

b 3 2.f. Anders Axel, den yngste av Olof Eriks söner, föddes 1829. Han blev styrman i handelsflottan men omkom i en olycka vid Portugals kust 1860.

b 3 2 h. Olof Teodor 1825-1901 gick till sjöss vid nio års ålder, blev så småningom styrman och sjökaptan. Sedermera blev han stadsmäklare, skepps-

klarare i Gävle 1867 och i Karlshamn 1882. Han var gift med Augusta Cecilia Wettervik i 43 år. I detta äktenskap föddes en dotter och sex söner, men av de senare nådde endast tre vuxen ålder.

1. Cecilia Teodora föddes 1861. Hon blev 1900 antagen som provsyster vid Ersta Diakonissanstalt.

2. August Teodor blev efter studier vid Gävle högre allmänna läroverk kontorist 1877, handelsagent 1887 och så småningom grosshandlare. Han gifte sig 1894 med Agnes Elisabeth Jacobsson, dotter till Oscar Mauritz Valentin Jacobsson och Zelma Gustava Hildegard Lundberg. En son som föddes 1895 fick i dopet namnet Arne.

3. En son som föddes 1863 fick sitt något udda namn "Undanus Atlanticus" efter skeppet "Unda", på vilket han kom till världen under en resa på Atlanten. Efter avslutad skolgång arbetade han på faderns kontor 1885-1901 och därefter som skeppsklarare i Karlskrona. Han var gift med Anna Elfride Svensson, dotter till bleckslagerifabrikören Frans Ludvig Svensson och Anna Sofia Magnusson. År 1901 födde Anna Elfride en son som fick namnet Olof Ludvig.

4. Carl Axel föddes 1865. Efter avslutade studier vid läroverk och handelsskola arbetade han som bokhållare 1888-1892, bl.a. en tid i England för att lära sig språket. Senare anställdes han vid Stora Kopparbergs Bergslags AB som skeppsklarare och hamnmästare i Skutskär. Han gifte sig 1897 med Sigrd Charlotta Löfgren, dotter till handlanden Karl Vilhelm Löfgren och Sofia Charlotta Stenberg. I den familjen föddes döttrarna Ingrid 1898 och Aina 1901.

Curt Holm

Du har väl inte glömt att betala medlemsavgiften?

Det är lätt att glömma medlemsavgiften

Man tänkte ju hela tiden betala den

Plötsligt upphör PLF-nytt att komma

Så långt behöver det inte gå

Än finns det tid att betala den

Släktforskar dagarna i Malmö

den 29-31 augusti

PLF kommer att delta med egen monter och full representation i

Riksstämman
Ordförandekonferensen
Redaktörskonferensen
Cirkelledarkurserna

Vi rapporterar i nästa PLF-nytt

Nytt eller uppdaterat efter PLF-nytt nr 84

Datum	Församling	Kod	Födda	Vigda	Döda	Inflytt.	Utflytt.	Husf.
20080514	Alböke	ALB	1840-1935	1898-1935	1898-1971			
20080527	Algutsrum	ALG	1920-1940	1920-1940	1920-1972			
20080430	Ålseda	ALS		1898-1920				
20080720	Bellö	BEL	1895-1917 1921-1937	1895-1917 1921-1947	1895-1946			
20080707	Björkö	BJK			1895-1915			
20080616	Borgholm	BOR	1897-1935	1898-1935				
20080713	Bäckebo	BÄC		1937	1925 1929			
20080518	Böda	BÖD	1871 1926-1935	1861-1894	1937-1971			
20080331	Djursdala	DJU			1937			
20080623	Döderhult	DÖD	1700 1703-1799					
20080331	Figeholm	FIG			1937			
20080331	Frödinge	FRÖ			1937			
20080331	Gamleby	GAM				1862-1869		
20080507	Gräsgård	GRÄ		1921-1935				
20080331	Gullabo	GUL			1937			
20080604	Gårdveda	GÅR			1937-1949			1930
20080522	Gårdserum	GÄR				1872-1895	1872-1896	
20080331	Hjorted	HJO			1937			
20080416	Hulterstad	HUL		1933-1935				
20080720	Hässleby	HÄS			1861-1927 1938-1946			
20080527	Ingatorp	ING	1895-1937	1895-1937	1895-1937			
20080604	Järeda	JÄR						1930
20080609	Kalmar Stadsf	KST	1858-1859					
20080416	Kastlösa	KAS		1933-1935				
20080505	Kristdala	KRI			1923	1920-1930		
20080417	Källa	KÄL						1930
20080403	Loftahammar	LOH		1695-1699				
20080604	Målilla-Gårdveda	MÅL						1930
20080426	Mönsterås	MÖN		1932	1939 1940			
20080701	Mörunda	MÖR		1900				
20080417	Nye	NYE	1934-1937	1934-1935 1937	1934-1937			
20080606	Nåshult	NÄS	1682-1704 1714-1722	1681-1693 1695	1681-1693			
20080604	Oskarshamn	OSK			1936			1930
20080331	Pelarne	PEL			1937			
20080604	Persnäs	PER						1930
20080622	Rumskulla	RUM			1926-1930 1932-1934 1937-1949			
20080713	Skirö	SKI		1696-1699 1701-1810	1696-1710 1712-1850 1924-1926			
20080331	Torsås	TOR			1937			
20080416	Tryserum	TRY					1886-1894	
20080331	Tuna	TUN			1937			
20080606	Vena	VEN						1930
20080331	Vimmerby landsf	VLA			1937			
20080527	Vissefjärda	VIS	1937					
20080702	Västra Eneby	VÄE	1799-1829					
20080606	Ålem	ÅLE						1930

Nya medlemmar i PLF

Nr	Namn	Postadress	Postnr	Postort	Telefonnr
2575	Marianne Hult	Fänriksgatan 9	572 35	OSKARSHAMN	0491-158 85
2576	Birger Harrysson	Västra Tvetavägen 1	570 82	MÅLILLA	0495-220 87
2577	Elisabeth Tillberg	Fagerängskrokarna 50	122 62	ENSKEDE	08-39 44 83
2578	Tore Bengtsson	Allévägen 36	192 76	SOLLENTUNA	08-754 59 80
2579	Urban Algotsson	Violvägen 21	393 59	KALMAR	0480-127 96
2580	Elsie Nilsson	Kylegatan 20 A	392 45	KALMAR	0480-205 63
2581	Iris Poopuu	Lindbyvägen 54	387 94	BORGHOLM	0485-56 42 82
2582	Ingrid Johansson	Igersdela 201	388 93	LJUNGBYHOLM	0480-340 42
2583	Irma Hammarsten	Veningehult 5	572 91	OSKARSHAMN	0491-650 25
2584	Göte Pettersson	Slagerstad 121	380 62	MÖRBYLÅNGA	0485-440 73
2585	Conny Nyholm	Lillsjödalen 301	579 92	HÖGSBY	0491-530 94
2586	Lennart Wallin	Murkelvägen 8	192 51	SOLLENTUNA	08-92 72 57
2587	Per Engström	Liljetummens väg 14 E	423 41	TORSLANDA	031-56 30 98
2588	Sweneric Andersson	Täljstensvägen 7 C	752 40	UPPSALA	018-51 87 93
2589	Ove Wahlin	Sörgårdsvägen 105	146 52	TULLINGE	08-778 26 18
2590	Peter Engström	Storgatan 34	382 30	NYBRO	0481-549 41
2591	Evert Strandell	Koltrastvägen 5	393 59	KALMAR	
2592	Maj Nordin	Bred Hamby 1	745 95	ENKÖPING	0171-44 33 28
2593	Christer Nilsson	Profossvägen 13	247 53	DALBY	046-20 12 40
2594	Kerstin Stenberg	Edsbergsgränd 10, I	129 40	HÄGERSTEN	08-646 59 07
2595	Bengt Lönn	Tjurstorp 121	570 30	MARIANNELUND	0496-410 59
2596	Mats E Axelsson	Nypongränd 5	393 65	KALMAR	0480-47 81 87
2597	Lennart Johansson	Mellingebacken 6, 5 tr	163 67	SPÅNGA	
2598	Bengt Lundholm	Sofielundsvägen 43	247 34	SÖDRA SANDBY	046-584 48

24 nya medlemmar efter PLF-nytt nr 85
Antalet medlemmar i PLF är nu 1 595

Gustav Bech har avlidit

En av PLF:s trognaste medlemmar och tillika flitig medarbetare i PLF-nytt har avlidit. Gustav Bech var varmt intresserad av släktforskning och hade med åren skaffat sig gedigen kunskap i allt som berör detta område. Hans sista stora insats var att samla underlaget till boken *Gårdarna i Döderhults socken*, som gavs ut så sent som förra året tillsammans med PLF och Maj och Curt Holm.

I PLF har han varit med från första året. I PLF-nytt gjorde han stora insatser bl.a. genom att plocka fram lämpliga texter till våra läsövingar. Ingen kunde som han hitta den rätta texten och göra den korrekta översättningen. Det är därför en stor förlust för vår förening och vår tidning, att denne kunnige och omtyckte medarbetare nu för alltid lämnat oss.

Välkommen till våra nya lokaler på Stengatan 16 A

Ingång från gaveln mot Kyrkogårdsgatan

måndagar 18.00 – 20.00

Ansvariga:

8/9 Sam Blixt och J O Dillström	20/10 Britt Maria Ekstrand, Gunnar Håkansson
15/9 Barbro Sander och Birgitta Dahleman	27/10 Barbro Sander och Birgitta Dahleman
22/9 Britt Maria Ekstrand, Gunnar Håkansson	3/11 Sam Blixt och J O Dillström
29/9 Ingvar Karlsson och Anders Rotviker	10/11 Ingvar Karlsson och Anders Rotviker
6/10 Morgan Corneteg och Leif Rydström	17/11 Morgan Corneteg och Leif Rydström
13/10 Anders och Anne-Charlotte Thunberg	24/11 Anders och Anne-Charlotte Thunberg

Britt Maria Ekstrand hjälper också till varje måndag.

VI håller öppet även torsdagar kl. 14.00-16.00 varje udda vecka med början den 11/9.

Sam har ordet

Efter överenskommelse med Vivi Bryntesson i Hok, har vi nu fått tillåtelse att använda hennes data från Jönköpings län avseende födda, vigda och döda från 1895 resp 1860 fram till 1937, varför antalet församlingar det närmaste året kommer att uppgå till över trehundra i PLFs databas. Vi kommer också att medverka till registreringen av döda fram till 1950 från alla församlingar inom hela vårt utökade område. Detta sker i samarbete med Sveriges Släktforskarförbund.

I samband med detta vädjar vi till medlemmar och övriga intresserade att hjälpa till med registreringen och/eller kontrolläsningen av födda, vigda, döda mm.

De som inte har tillgång till mikrokortsläsare, men har DVD-läsare får låna fotograferade filer på DVD-skivor från PLF. Vi behöver även kontrolläsare, för att nya versioner av CD-skivorna ska bli ännu bättre.

Kontakta Sam Blixt!

Antalet poster i databasen

i slutet av juli 2008 är

4 052 695

Flera nya församlingar har tillkommit.

Demonstrationer av släktforskning med hjälp av CD-skivor, Internet mm

Hornmarken, Horn den 12 juli
av Inga Linde och Sam Blixt.

Brevfrågor på databasen sänds till
PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN

Tel. Arbetsstugan 0491-153 82

Plusgironummer 40 09 38-7

Bankgironummer 386-0475

E-post: info@plfoskarshamn.se

Du kan också skicka dina frågor via vår hemsida, som du når med adressen

www.plfoskarshamn.se.

I **Databas** hittar du vårt elektroniska formulär.

Kostnader för brevfrågor

Vi tar **40 kronor per svar** enligt det särskilda frågeformuläret eller för brev med max fem frågor.

Vi tar **80 kronor för samma tjänster** till icke medlemmar.

Sänd också med ett **frankerat svarskuvert(2x 5,50 kr)!** Avgifterna för svar på brevfrågor kan sändas in via postgiro eller på annat sätt.

Ange på frågeblanketten Du sänder in, vilket av betalningssätten som använts. Om pengarna sänds via postgiro, så meddela på talongen, vad pengarna är avsedda för. Det kan ibland uppstå missförstånd om detta.

Nästa nummer av PLF-nytt kommer ut den 29 oktober 2008